

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อกระเจดปี 2553 มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ลักษณะของความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อกระเจดปี 2553 และวิเคราะห์วิธีแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อกระเจดปี 2553 โดยศึกษาเรื่องสั้นในนิตยสารช่อกระเจดที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในปี 2553 ตั้งแต่ฉบับที่ 51-54 มีจำนวนเรื่องสั้น 69 เรื่อง นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ มีผลการวิจัยซึ่งสรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อกระเจดปี 2553 สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.1.1 ลักษณะความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อกระเจดปี 2553

ลักษณะความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อกระเจดปี 2553 มี 4 ประเภท ได้แก่ ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม และความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร เป็นปัญหาเกิดในจิตใจของตัวละคร ในเรื่องสั้นช่อกระเจดมีความคิด ความรู้สึกหลายอย่างแปลกแยกในเวลาเดียวกัน ทำให้ตัวละครมีความสับสนและลำบากใจ เพราะต้องต่อสู้กับความคิดและความรู้สึกของตนเอง และจะต้องตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะในเรื่องของความกตัญญู การรักษาโรค งานอดิเรก และความรัก ฯ

2. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เรื่องสั้นช่อกระเจดได้เสนอเรื่องของความขัดแย้งระหว่างสามีกับภรรยา ซึ่งส่วนมากเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากสามีหรือภรรยาที่มีความประพฤตินอกใจ คู่ครองไปมีคนอื่นใหม่ ไม่รับผิดชอบต่อครอบครัวเพราะคิดเหี้ยมติดการพนัน หรือต้องทำงานหนักจนไม่มีเวลาเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังเป็นปัญหาที่มาจากการเลี้ยงดูอบรมลูก เพราะมีความคิดในการเลี้ยงลูกที่ไม่ตรงกัน

นอกจากนี้ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อกระเจด ได้สะท้อนถึงความขัดแย้งระหว่างบิดามารดากับบุตร ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการรักลูกไม่เท่ากัน ไม่มีความยุติธรรม

และไม่พึงเหตุผลหรือความคิดเห็นของบุตร ไม่ได้แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน บิดามารดาชอบเอาอำนาจบังคับลูกให้ลูกทำตามที่ตนกำหนดและยังเป็นปัญหาที่มาจากบิดามารดากับลูกที่แตกต่างกันในด้านวัย และได้รับการศึกษาที่แตกต่างกันไป ทำให้ความคิดหรือทัศนคติ และค่านิยมไม่ตรงกัน ในด้านความขัดแย้งระหว่างญาติกับญาติ ปัญหาจะเกิดจากเรื่องของทรัพย์สินเงินทอง การเห็นแก่ตัว และการแสวงหาผลประโยชน์เป็นสำคัญ ลักษณะสุดท้ายคือความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม ซึ่งเกิดปัญหาจากสาเหตุหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ได้แก่การใช้อำนาจ เกียรติ ศักดิ์ศรี ศาสนา ความโลภ การเอารัดเอาเปรียบ การแบ่งชนชั้น และการยึดถือตนเองเป็นหลักไม่มีการเอื้ออาทรหรือการเอื้อเฟื้อมีน้ำใจให้แก่กัน

3. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคมมี 5 ลักษณะคือ ประการแรกความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับกฎหมายและศีลธรรม เป็นปัญหาที่เกิดจากมนุษย์ไม่เห็นความสำคัญที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และศีลธรรม ทำตามใจตัวเองหรือปรารถนาของตนโดยไม่นึกถึงผลของการกระทำนั้นว่าจะทำให้ตนเองเดือดร้อน และสังคมเกิดความวุ่นวายไม่เป็นระเบียบ ประการที่สองเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับเชื้อชาติ ปัญหาเกิดจากร่างกายหน้าตา มีที่แตกต่างกัน ประการที่สามเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับค่านิยมทางสังคม ปัญหาเกิดจากความคิด มีทัศนคติและมุมมองที่ผิดแผกไปจากคนอื่น ชุมชน รวมทั้งมาตรฐานของสังคม ประการที่สี่เป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับจารีตประเพณี ปัญหาเกิดจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต คนรุ่นใหม่ไม่ได้สืบทอดและไม่ปฏิบัติตามจารีตประเพณีของสังคม ทำให้ครอบครัวเปลี่ยนแปลงและคนรุ่นใหม่ไม่ได้สืบทอดและประสบความสำเร็จทุกขัยยากและเดือดร้อน โดยเฉพาะคนชรา ประการที่ห้าเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับศีลธรรม เป็นปัญหาที่เกิดจากมนุษย์ไม่เคารพศรัทธาศาสนา จึงไม่มีหลักธรรมหรือคุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ให้คิดดี พูดดี ทำดี

4. ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ มี 3 ลักษณะคือ ประการแรกเป็นความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับภัยธรรมชาติ เป็นปัญหาเกิดจากธรรมชาติ ดิน ฟ้า อากาศ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว พายุ หรือเป็นปัญหาที่เกิดจากมนุษย์ทำร้ายธรรมชาติทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงจนเกิดภัยธรรมชาติที่ลงโทษกลับคืนแก่มนุษย์ ประการที่สองความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสัตว์ เกิดจากสัตว์บางชนิดเป็นสัตว์ที่มนุษย์รังเกียจ ทำให้มนุษย์รู้สึกวิตกกังวล หรือเกิดความรู้สึกไม่สบายใจ มนุษย์จึงทำร้ายสัตว์ ถ้าสัตว์หรือขจัดออกไปตามที่กฎหมายกำหนด ประการที่สามความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ ปัญหานี้เกิดจากความเชื่ออันสืบทอดจากโบราณว่ามีเทพเจ้า ผีปีศาจ โขชะตา ฯ สิ่งเหล่านี้วิทยาศาสตร์อธิบายไม่ได้ ทำให้มนุษย์ไม่ได้รับรู้ด้วยใจได้ชัดเจน จึงเกิดความกลัวและมีความทุกข์

5.1.2 วิธีแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในเรื่องสั้นช่อการะเถดปี 2553

ผู้แต่งเรื่องสั้น ได้สร้างกลวิธีแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในเรื่องสั้นช่อการะเถดปี 2553 ตามแต่ละเหตุการณ์ที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ การขอความช่วยเหลือ การฆ่าตัวตาย การใช้วจา การแสวงหาสิ่งอื่นช่วยเหลือหรือใช้สิ่งอื่นทดแทน การฟังศาสนา การยอมรับ การนั่งเฉย การกระทำด้วยตนเอง สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การขอความช่วยเหลือ เมื่อตัวละครเผชิญปัญหาแล้วไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเอง ก็จะแก้ปัญหาคด้วยการขอความช่วยเหลือจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านใดด้านหนึ่งและมีประสบการณ์
2. การฆ่าตัวตาย เป็นสถานการณ์ที่ตัวละครสิ้นหวังกับชีวิต หรือระบายอารมณ์เพื่อแก้แค้นผู้อื่น ตัวละครก็จะใช้วิธีการฆ่าตัวตาย เพื่อหนีปัญหาและให้พ้นจากความทุกข์
3. การใช้วจา เป็นวิธีการแก้ปัญหาคที่ไม่รุนแรง ด้วยการใช้อำพุดแนะนำ สั่งสอน อ้อนวอน แสดงความคิดเห็น หรือแสดงเหตุผล
4. การแสวงหาสิ่งอื่นช่วยเหลือหรือใช้สิ่งอื่นทดแทน เมื่อตัวละครเผชิญปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ด้วยตนเอง ก็จะนำสิ่งอื่นมาช่วยทดแทน มีทั้งสิ่งของ บุคคล สัตว์ ศาสนา เป็นต้น
5. การฟังศาสนา ตัวละครจะได้หลักของศาสนาที่ตนเองเคารพนับถือมาปฏิบัติ ซึ่งจะทําให้จิตใจสบายขึ้น เป็นการผ่อนคลายปัญหาที่เกิดขึ้นได้
6. การยอมรับ เมื่อตัวละครเผชิญปัญหาแล้วไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเองหรือในสถานการณ์ที่ถูกบังคับ ก็จะแก้ปัญหาคด้วยการยอมรับสภาพสภาพนั้น โดยไม่มีข้อโต้แย้ง
7. การนั่งเฉย ตัวละครใช้วิธีแก้ไขปัญหาคสองลักษณะ คือนั่งเฉยเพื่อสะท้อนกลับว่าตัวละครไม่ยอมแพ้ต่อปัญหา และนั่งเฉยเพราะยอมจำนนต่อปัญหา โดยที่ไม่ได้แย้งและปล่อยให้ปัญหานั้นเกิดขึ้นต่อเนื่องต่อไป
8. การกระทำด้วยตนเอง ตัวละครแก้ปัญหาคด้วยตัวเองหลังจากวิเคราะห์แล้วว่าตนเองสามารถแก้ปัญหานั้นได้โดยไม่ต้องพึ่งพาคนอื่น

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อการะเถดปี 2553 พบว่าลักษณะความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อการะเถดปี 2553 เป็นกลวิธีการแต่งวรรณกรรมในด้านการวางโครงเรื่อง ดังที่ วนิดา บำรุงไทย (2544 : 112-113) ได้อธิบายว่าวรรณกรรมมีโครงเรื่องที่แสดงถึงความขัดแย้ง 2 ประการ ได้แก่ ความขัดแย้งภายนอกและความขัดแย้งภายใน

ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาก็เป็นวิธีจัดอุปสรรคที่ขัดขวางจุดมุ่งหมายที่ต้องการ มีหลายวิธีขึ้นอยู่กับความรู้ ความชำนาญ สัญชาตญาณ และตามอารมณ์ที่รู้สึกในขณะนั้นของมนุษย์ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ (รศนา อัจชะกิจ, 2527 : 12-13 และซูซีพ อ่อน โคนสูง, 2522 : 120) ดังนี้

1. ความขัดแย้งภายนอก เรื่องสั้นช่อการะเกดได้วางโครงเรื่องเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในครอบครัว สังคม ธรรมชาติและสิ่งเหนือธรรมชาติ โดยมีสาเหตุมาจากความแตกต่างกันในด้านวัย ความคิด อุดมการณ์ ศาสนา หรือชนบประเพณี ทำให้เนื้อเรื่องดำเนินต่อไป โดยสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในชีวิตของคนในปัจจุบันที่เผชิญกับความเจริญของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ทำให้คนในครอบครัว คือสามีภรรยา พ่อ แม่ ลูก มีแนวความคิด ค่านิยมและพฤติกรรมที่ไม่ลงรอยกัน แต่ละคนมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แตกต่างกัน จึงมีความขัดแย้งเกิดขึ้นในครอบครัว สังคม ธรรมชาติและสิ่งเหนือธรรมชาติ

2. ความขัดแย้งภายในใจของตัวละคร โครงเรื่องของเรื่องสั้นช่อการะเกดได้นำเสนอให้เห็นความขัดแย้งทางด้านกายภาพ หรือบุคลิกภาพของตัวละครเอก ซึ่งไม่เกี่ยวกับตัวละครอื่น ๆ หรืออำนาจบีบบังคับจากภายนอก สะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ หรือความรู้สึกที่รับผิดชอบ ชั่วดี และการต่อสู้กับสัญชาตญาณภายในใจของตนเอง ทำให้ตัวละครเอกเกิดความทุกข์ หรือความสับสนวุ่นวายใจ เป็นสภาวะทางด้านจิตใจของคนในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีการดำเนินชีวิตที่ต้องแข่งขันและดิ้นรนเพื่อให้มีชีวิตที่มั่นคงและมีความสุข

3. วิธีการแก้ไขความขัดแย้ง เรื่องสั้นช่อการะเกดปี 2553 ใช้วิธีการต่าง ๆ ถึง 8 วิธี ได้แก่ การขอความช่วยเหลือ การฆ่าตัวตาย การใช้วาจา การแสวงหาสิ่งอื่นช่วยเหลือหรือใช้สิ่งอื่นทดแทน การพึ่งศาสนา การยอมรับ การนิ่งเฉย และการกระทำด้วยตนเอง การใช้วิธีแก้ไขความขัดแย้งแต่ละวิธี แสดงให้เห็นว่าตัวละครพยายามหาทางออกโดยเลือกวิธีการจะขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้หมดไป และคำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ อาจเป็นวิธีการหันเหความสนใจไปเรื่องอื่น เป็นวิธีลดความตึงเครียดและความทุกข์ให้ลดลงหรือหมดไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่องสั้นช่อการะเกดปี 2553 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการสร้างความขัดแย้งในเรื่องสั้นไทยกับเรื่องสั้นจีน ในด้านความคล้ายคลึงและแตกต่างของการสร้างความขัดแย้งในเรื่องสั้นของสองประเทศ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการแก้ปัญหาคความขัดแย้งในเรื่องสั้นไทยกับเรื่องสั้นจีน ซึ่งมีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน